

ZEROCALCARE KOMIKIGILEA

"Gizarte zibila itzali egin da"

Rojavaren aldeko ekitaldi baten aurretik egin dugu hitzordua Zerocalcare komikigile eta marrazkilariarekin. Gazte italiarrak umorez eta melankoniaz aipatu ditu bere belaunaldiaren beldurrak eta kezak. Eta ez du Italiako egungo egoera politikoa ahaztu.

ANE IRAZABAL ELKOROBARRUTIA @Anelrazabal

Michele Rech (Cortona, Italia, 1983) bere komikietako pertsonaiaren kalkoa da. Edo agian alderantziz. Bekain handiko gazte lotsatiak ezin hobeki daki beldurren unibertsaltasunaz hitz egiten. Horregatik, bera eta bere ingurukoak dira istorio guztien protagonistak. Gaztaroko maitasun galduak, nagusi egiteak sortzen dituen kontraesanak, militantzia politikoaren gorabeherak eta adiskidetasun apurtuak dira Rechek azalera-tzen dituen sentimenduetako batzuk. Eta belaunaldi oso bat bere istorioekin identifikatuta sentitzen da. Hala, Zerocalcare edo "Calcà", lagunek esaten dioten bezala, Italiako komikigilerik arrakastatsuena bilakatu da. *La Profezia dell'Armadillo* (2011) bere lehen liburuak izugarritzko arrakasta izan zuen eta zinemara eraman zen. Ondoren iritsi ziren, besteak beste, *Un polpo alla gola* (2012), *Dimentica il mio nome* (2014), *Kobane Calling* (2015) eta *Macerie Prime* (2017). Guztira, bere

liburuek 700.000 kopia baino gehiago saldu dituzte eta hainbat hizkuntzataraz itzuli dira. Hain zuzen, Farmazia Beltza argitaletxeak *Macerie Prime* nobela grafikoaren lehen atala euskaratu du, *Hondamuinean*, eta datorren udaberrirako liburuaren bigarren atala euskaratzea aurreikusten du. Michele edo Zerocalcare? Gaurkoan biak dira elkarriketa-ren protagonistak.

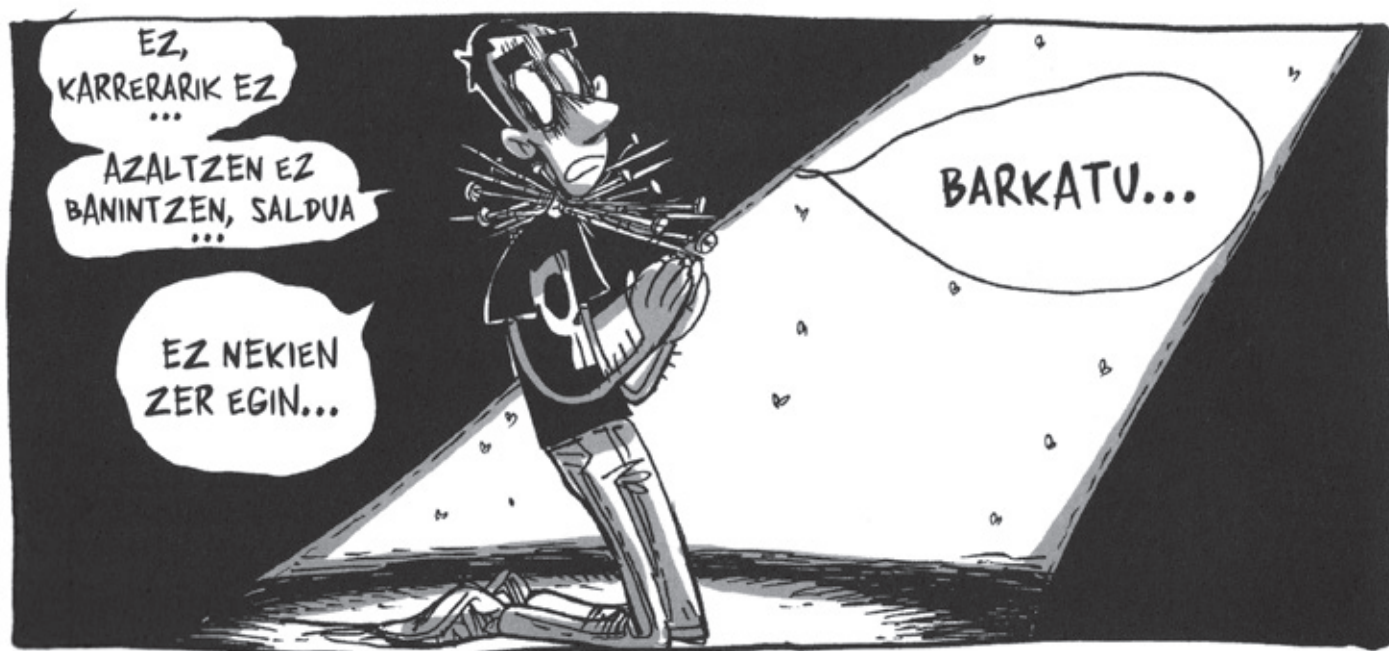
Lehenik eta behin, nola okurritu zitzaizun zure buruari Zerocalcare (zero kare) ezizena jartzea?

17 urte nituen eta Indymedia sarean piztu zen polemika batean parte hartu nahi nuen nire nortasuna erakutsi gabe. Une horretan, plantxentzako garbitzailerik baten iragarkia jarri zuten telebistan: "Zerocalcareekin, karerik ez!". Eta ezizen aparta iruditu zitzaidan. 18 urteren ondoren izen hori erabiltzen jarraituko nuela jakin izan banu, ez nukeen inoiz Zerocalcare aukeratuko. Baina halaxe suertatu zen (barre artean).

Zure komikietan pisu handia du periferiaren kontakizunak. Erromaren aldiriak, gizartearen izkina abandonatuak edota pertsonok baztertuta ditugun beldur ezkutuak. Zergatik?

Periferia delako nire izaera hezurramitu duen habitata. Erromako Rebibbia auzoan hazi nintzen eta oraindik ere bertan bizi naiz. Duela gutxira arte aldiri estremoan zen Rebibbia. Metroaren azken geltokia da eta italiar gehienek ezagun egiten zaie Europako kartzelarik handiena bertan dagoelako. Halere, oso auzo kurioa dela esango nuke. Ez daude agregaziorako tokiak, zinemak edo pubak, baina bizilagunen arteko harremanak oso estuak dira. Niretzat afiliazioa esan nahi du. Rebibbia urrun dago, ez zara kasualitatez bertatik pasatzen, eta ezaugarri horiek komunitate sendo baten sorrera bultzatu dute. Argi esango dizut: ez naiz gai asetebe baino gehiago Rebibbiatik kanpo pasatzeko.

Mikrokosmos horretan, gainera, zure komikietako pertsonaia asko animaliak dira...

Bai, finean, Disneyren marrazki bizi-dunak ikusten pasa nuen haurtzarora. Komikiak egiten hasi nintzenean, oso arrunta egiten zitzaidan animalia antropomorfoak marraztea. Gainera, herri kulturaren animalia bakoitza ezaugarri batekin lotzen da, adibidez, azeria zuhurra da. Beraz, laburbide antzeko bat dira animaliak. Begirada batekin irakurleek jakin dezakete nolakoa den pertsonaiaren izaera marraztu dudan animalia arabera. Baina bada arrazoi garrantzitsuago bat. Nire komikietako pertsonaia gehienak benetakoak dira, eta haien nortasuna babesteko modu bat da animalia itxura ematea.

Eta lagunak zer diote zure komikietan islatuta ikusten direnean?

Zorionez, gehienek ez dituzte nire liburua irakurtzen! Baina *Hondamuinean* komikiaren kasuan, nire lagunak istorio pertsonalak eta delikatuak kontatzen ditut. Horregatik, haiengana jo dut, baimena eskatu diet eta elkarrizketak egin dizkiet. Gehienek komikia irakurri dute inprimategira bidali baino lehen-

go. Behar diren neurriak hartzen ditut gero haiekin eztabaidatu behar ez izateko (irribarre zabala).

“MATTEO SALVINIRI DAGOKIONEZ, HEDABIDEAK AUTOKRITIKA EGIN BEHARKO LUKETE. AZKEN BOST URTETAN EGUNERO AGERTU DA TELEBISTA SAIOETAN. HORREK MUNSTROA SORTU DU”

Baina zure lagunak bakarrik ez, zuk ere dantzan jartzen dituzu barruak...

Noski, eta berriz ere itzuli behar dugu animalien gaineko diskurtsora.

Armadiloarengatik diozu?

Bai, nire kontzientziaren pertsonifikazioa delako. Egunean zehar denbora asko pasatzen dut bakarrik nire pentsamenduez inguratuta, eta armadiloa

animalia egokia iruditzen zait kontzientziaren zatirik barnerakoiena islatzeko. Armadiloa bere barruan ixten den animalia da, alegia, oso soziopatikoa. Horregatik, nire lehen komikian, *La Profecía dell'Armadillo*-n, kontzientziaren txokorik ezkutuenera bidaiatu nuen.

***Hondamuinean* komikira bueltatuz, euskarara itzuli den zure lehen liburua da. Are gehiago, gaztelanira baino lehenago itzuli da. Aurretik publikatu al zaituzte beste hizkuntza gutxitu batean?**

Beno, kurduak saiatu izan dira *Kobane Calling* liburua kurduerara itzultzen, baina arazo etikoak dituzte biraoekin eta ez dute inoiz itzultzen amaitu. Antza, hitz itsusi gehiegi ditu istorioak (barreak). Edonola ere, meritu galanta dute itzultzaileek, nire komikietan italiera baino erromatar dialektoa baita nagusi.

Baina zure kontakizunak oso unibertsalak dira. Era humanoan azaltzen dituzu gure belaunaldiaren beldurrak eta etsipenak. Etorkizuna gure zain zegoela esan ziguten. Zer gertatu zaigu?

Nire komikietan 1980ko lehen bostur-

VANESSA NASCIMBENE / BAO PUBLISHING

EGILEA, 'HONDAMUINEAN' ESKUETAN DAUKALA.

tekoan jaio ginenei erreferentzia egiten dieten aipu asko daude. Baina zaila da belaunaldi oso baten izenean mintzatzea. Oro har, nire mikrokosmosa da abiapuntua eta oso galduta sumatzen dut. Inguruan formazio handia duten lagunak ditut, ni baino askoz prestatuagoak daudenak. Baina zailtasunak dituzte haien munduan toki bat aurkitzeko. Zerbitzariak dira edo haurrak zaintzen dituzte. Alokairuan bizitzeko edo benetan independizatzeko kontratu motzegiak egiten dizkiete. Amesten uzten ez dien egunerokotasun itogarrian bizi dira. Niretzat oso gogorra da hori, izan ere, selektibitatea egin ostean ez nuen ikasketekin jarraitu eta halarik ere, nire bidea egitea lortu dut. Batzuetan kazetariak galdera konplikatuak egiten dizkirate eta supermerkatu batean kutxazain lanetan ari den lagunari deitzen diot zer erantzun behar dudan galdetzeko. Errealitatea oso krudela da.

Eta atsekabe hori biziki nabaritzen da Hondamuinean-en...

Nik galtzaileen liburuak deitzen diot. Onartu behar dut ikuspuntu profesionaletik oso ongi joan zaizkidala gauzak, baina alde humanoari begiratzuz gero,

porrotaren txapelduna naiz. Eta liburu-ko protagonistei erreparatzen badiezu, denak dira ileetatik tiratzeko modukoak. Halere, kontuan izan behar da nire umore-sena nahiko krepuskularra dela.

“INGURUAN FORMAZIO HANDIA DUTEN LAGUNAK DITUT, NI BAINO ASKOZ PRESTATUAGOAK DAUDENAK. BAINA ZAILTASUNAK DITUZTE HAIEN MUNDUAN TOKI BAT AURKITZEKO”

Liburuan, gainera, era argigarrian azaltzen da Genovako 2001eko globalizazioaren aurkako protestek belau-naldi oso batentzat ekarri zuten apur-keta. Trauma hori gaindituta dago? Genovako G8-aren aurkako manifestazioek zeharo hipotekatuta utzi zituzten hurrengo hamar urtetan Italiako plaze-

tan egin ziren protestak. Gizartea polarizatu egin zen indarkeriaren aldekoen eta kontrakoaren artean. Beldurra nagusitu zen. Halere, egun bizi dugun krisia ekonomiaz harago doa; gizarte zibila itzali egin da. Duela urte batzuk oso arrunta zen arima desberdinetako herritarrez osaturiko asanblada handiak egitea. Mundu hori desagertu egin da eta jendea ez da gehiago antolatzen.

Egun, ordea, badirudi eskuin muturrak kapitalizatu egin dituela globalizazioaren eta kapitalismoaren aurkako borroka...

Bai, baina huts egiten ari gara haien pisua neurtzerako orduan. Egia da Italian hazi egin direla parlamenturik kanpo dauden mugimendu faxistak, baina oraindik ez dute botoen %1a gainditzen. Orduan, zergatik gonbidatzen dituzte telebista saioetara solaskide politikoak balira bezala? Horrek fenomenoak puztu besterik ez du egiten. Bestalde, Matteo Salvini Barne ministroari dago-kionez, hedabideek autokritika ari-keta egin beharko lukete. Izan ere, azken bost urtetan egunero agertu da telebista saioetan. Egunero bazkalorduan eta afa-lorduan. Horrek munstroa sortu du. ●